

ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Liptovský Hrádok

Mária Olosová
Diplomová práca
Ateliér Novotný - Koňata - Zmek
FA ČVUT 2018

Podakovanie

Ďakujem Tomášovi Novotnému, Jakubovi Koňatovi a Tomášovi Zmekovi za konzultácie, ktoré vždy posunuli moju prácu aj myslenie dopredu. Ďakujem svojim rodičom, ktorí veria mojim schopnostiam a neustále ma podporujú. Vďaka patrí aj primátorovi mesta Branislavovi Trégerovi a Jane Hapčovej, ktorí mi osobne, alebo sprostredkovane poskytli veľa cenných informácií formujúcich moju prácu.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Mária Olosová
datum narození: 12.03.1993
akademický rok / semestr: LS 2017/2018
obor: Architektura a urbanismus
ústav: 15127 / Ústav navrhování I.
vedoucí diplomové práce: Ing. Tomáš Novotný
téma diplomové práce: Liptovský Hrádok
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Revitalizácia nábreží riek Belej a Váhu a ich okolia

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Rozmiestnenie nových a rozšírenie existujúcich funkcií v okolí riek (napr. domov sociálnych služieb, viacúčelový športový areál), rozšírenie rekreačných možností.

Stanovenie presného stavebného programu je súčasťou DP.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Autorská správa

Situácia širších vzťahov 1:1000 / 1:5000

Pôdorysy riešených častí 1:200 / 1:500

Rezy riešených častí 1:200 / 1:500

Pohľady riešených častí 1:200 / 1:500

vizualizácie

Uvedené mierky a výstupy sa môžu vzhľadom k vývoju DP meniť.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Portfólio

Plagát

Model

CD

Datum a podpis studenta 5.3.2018

Datum a podpis vedoucího DP 5.3.2018

Datum a podpis děkana FA ČVUT

5.3.2018

registrováno studijním oddělením dne

5.3.2018

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Mária Olosová
AR 2017/2018, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

(AJ) SOCIAL CARE FACILITY

JAZYK PRÁCE: SLOVENSKÝ

Vedoucí práce:	Ing. Tomáš Novotný	Ústav: 15127 Ústav navrhování I
Oponent práce:	Ing. arch. Anna Švehlíková	
Klíčová slova (česká):	Zariadenie pre seniorov, zariadenie podporovaného bývania, nájomné byty	
Anotace (česká):	Témou diplomovej práce je zariadenie sociálnych služieb, nakoľko súčasné kapacity podobných zariadení nevyhovujú potrebám obyvateľstva Liptovského Hrádku. Konkrétnou typologickou štruktúrou, ktorá momentálne chýba v ponuke sociálnych služieb mesta najviac, je zariadenie pre seniorov. Diplomová práca definuje umiestnenie a predstavuje konkrétne riešenie. Dôležitými faktormi návrhu sú zachovanie pocitu domáceho prostredia, udržanie výhľadov do prírody a variabilita, ktorá umožňuje zmenu typológie podľa požiadaviek doby.	
Anotace (anglická):	The topic of the diploma thesis is a social care facility since current capacities of such facilities in Liptovský Hrádok are insufficient. The exact typological structure, which lacks the offer of social care, is a senior housing with a nursery. The work sets the location and establishes the design. Important factors of the design are conservation of the feeling of home and belonging, visual contact with nature and variability, which permits modification of typologies due to requirements of a certain era.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 25.5.2018

podpis autora-diplomanta

Obsah

01 analytická časť
8-17

02 typológia
18-33

03 koncept
34-41

04 návrh
42-59

05 varianty
60-67

06 zdroje
68-69

Liptovský Hrádok

Liptovské mesto na sútoku riek Belej a Váhu je domovom pre približne 7500 ľudí. Riekami je ohraničené z troch svetových strán, zatiaľ čo z východu sa do neho zarezáva Hradská hora. Svoje meno dostal podľa gotického kamenného hradu zo 14. storočia nachádzajúceho sa v severnej časti mesta na nevysokkej vápencovej skale. Jeho lesnícka tradícia sa zachováva prítomnosťou lesníckej a drevárskej školy a drevospracovateľským priemyslom. Nadmorská výška približne 600 m.n.m zaručuje niekoľkomesačnú snehovú pokrývku.

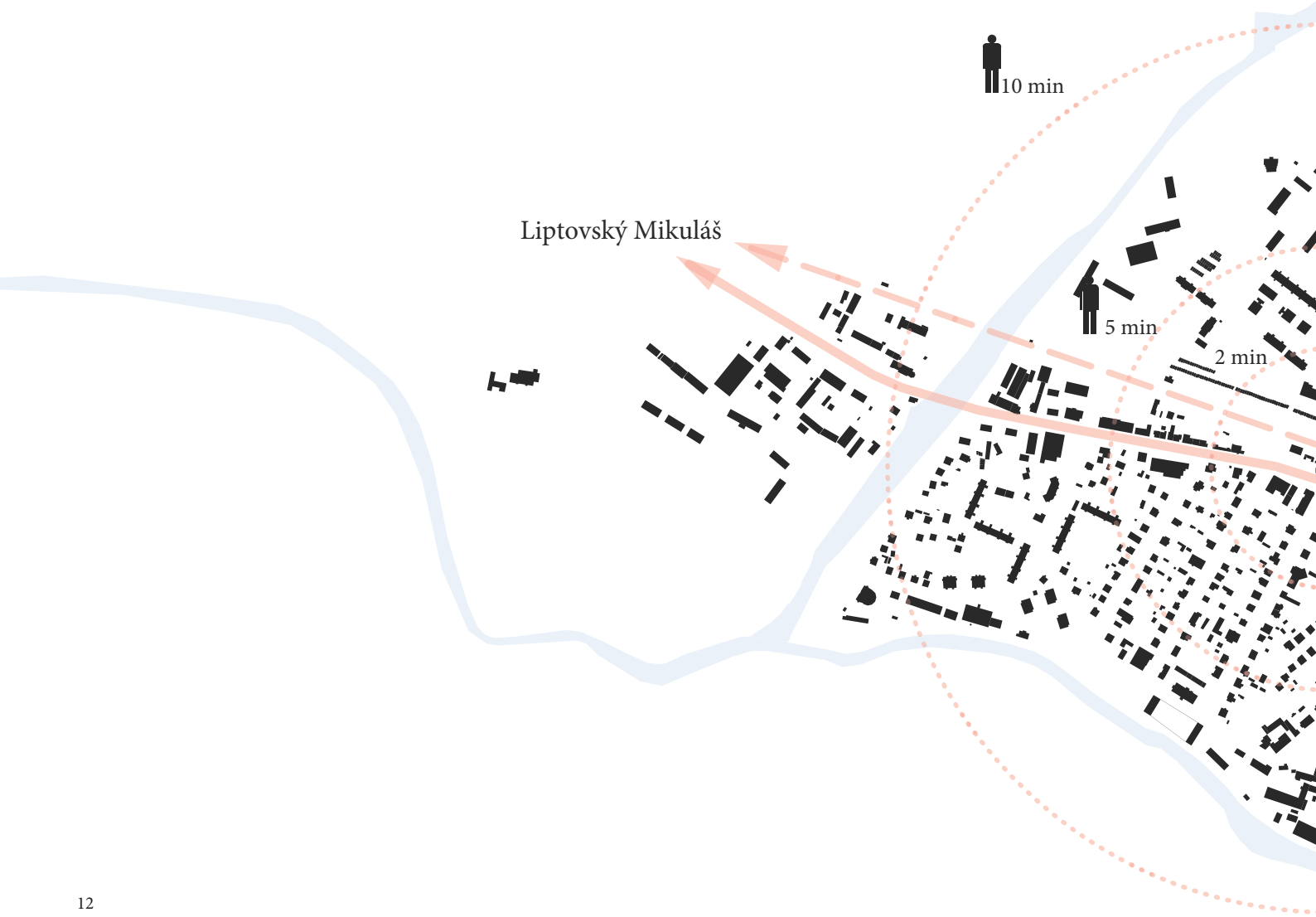

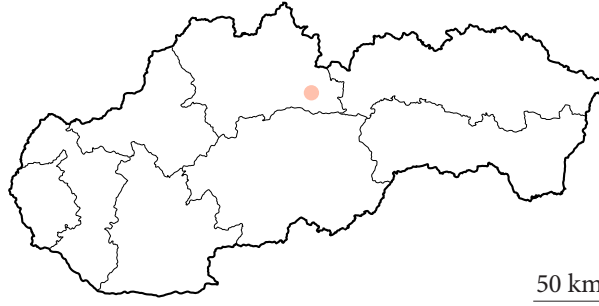

Umiestnenie

Dnes je mesto preťaté Košicko-bohumínskou železnicou, ktorá ho rozdeľuje na “Horný” a “Dolný Hrádok”. Tento urbanistický počin mesto síce vo vnútri rozdeľuje, ale navonok ho spája s východom aj západom. Jeho dopravnú dostupnosť upevňuje aj blízkosť diaľnice D1. Väčšia časť mesta je dostupná zo železničnej stanice do 10 minút, čo ocenia najmä žiaci navštevujúci 2 základné a 4 stredné školy v meste.

- hlavný dopravný ťah
- vedľajší dopravný ťah
- vlaková trať
- dochádzková vzdialenosť
- hlavná vlaková a autobusová stanica
- autobusová zastávka

50 km

← Liptovský Mikuláš D1 → Poprad

Hrádza

Hranice mesta s riekami Belou a Váhom ponúkajú nevyužitý potenciál nielen v zanedbaných brehoch, ktoré by si zaslúžili revitalizáciu, ale aj v zaujímavých pozemkoch v ich tesnej blízkosti.

A

sociálne služby pre seniorov

Liptovský Hrádok demograficky starne a čelí nedostatku kapacít sociálnych služieb. Mesto má nedostatok sociálnych pracovníkov v teréne a plné sociálne zariadenia s dlhými čakacími listinami. Blízkosť centra, rodné mesto a pokojné prostredie v prírode môže byť preto ideálnou kombináciou na umiestnenie zariadenia sociálnych služieb.

B

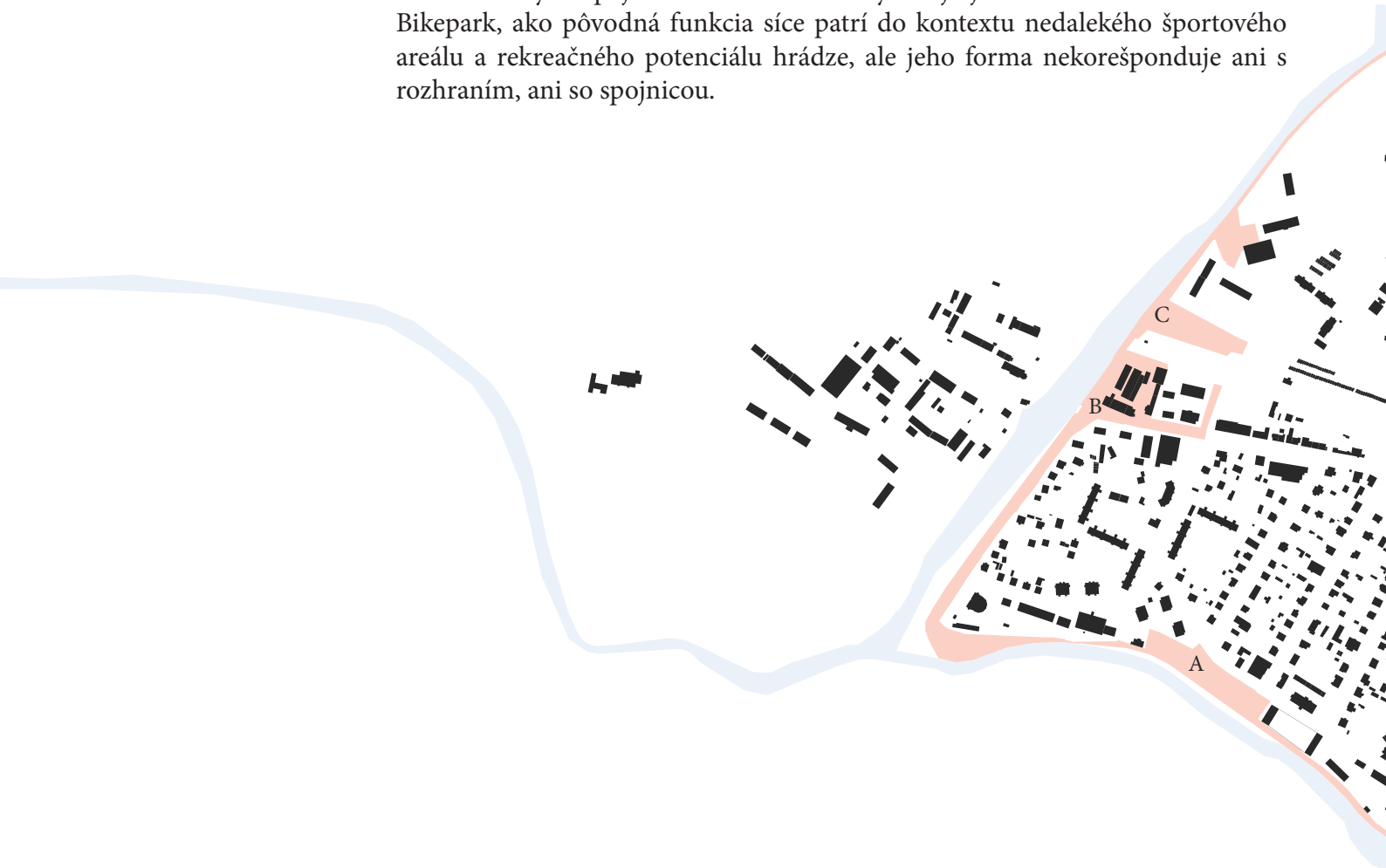
rekreácia

Vstupom do mesta a zároveň rozhraním mesta a prírody je v súčasnosti do seba uzatvorený areál rôznych firiem. Územný plán počíta s polyfunkciou s prevahou občianskej vybavenosti. Tak dôležité miesto si zaslúži funkciu, ktorá prepojí centrum mesta s riekou a zároveň priláka návštevníkov mesta hneď pri vstupe.

C

rozhranie + prepojenie

Jedinečná poloha na hranici železničnej trate a zároveň na dvoch zo štyroch mestských spojnic cez železnicu si vyžaduje jednoznačne určenú formu. Bikepark, ako pôvodná funkcia síce patrí do kontextu neďalekého športového areálu a rekreačného potenciálu hrádze, ale jeho forma nekorešponduje ani s rozhraním, ani so spojnicou.

D
hospodársky les /
bývanie

Zástavbu domov v jednom mieste prerušuje pozemok bývalej vodárne, na ktorom podľa územného plánu nie je možná výstavba. Avšak práve výstavba rodinných domov môže sceliť hranicu lesa a definovať verejný a súkromný priestor.

E
kultúra

Dôležitým prepojením rekreačnej oblasti hrádze je spojenie s Hradom. Nezastavanosť územia je správna, ale revitalizácia a pridanie kultúrnej zložky by mohli upevniť relevantné prepojenie historického mesta s dravou riekou.

jedno miesto

Každý z určených pozemkov pri hrádzi otvára relatívne obsiahlu tému. Ich komplexné riešenie nedovoľuje dostať sa do dostatočného detailu, a preto bolo v tejto práci nutné vybrať si len jeden z nich.

Prečo?

Téma sociálnej starostlivosti je jednou z najaktuálnejších tém modernej spoločnosti a nie je tomu inak ani v Liptovskom Hrádku. Aj keď neexistujú žiadne oficiálne štatistiky, podľa odhadov z evidencie obyvateľstva približne 50 občanov poberá sociálnu starostlivosť mimo mesta, niekedy aj 40 km ďaleko. Ďalší relevantný, tentoraz oficiálny údaj ukazuje, že 22 občanov využíva opatrovateľskú službu, čo znamená, že v budúcnosti môžu potrebovať nepretržitú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

Sociálne zariadenia

Centrum sociálnych služieb EDEN	Pod Lipami 66 kapacita - 81 klientov	muži s rôznym druhom a stupňom postihnutia	DSS ŠZ
DSS a ŠZ Pod Lipami	Pod Lipami 105/6 kapacita - 31 klientiek	ženy s rôznym druhom a stupňom postihnutia	DSS ŠZ
Slovenský červený kríž "LIPTOV"	J.D.Matejovie 543 kapacita - 24 klientov	seniori	DSS
mesto Liptovský Hrádok	kapacita - 22 klientov	seniori	OS

Čo chýba?

V Liptovskom Hrádku sa nachádzajú 3 domovy sociálnych služieb a 2 špecializované zariadenia. Vzhľadom k nižšej náročnosti klientov sú tieto typy zariadení jednoduchšie na prevádzku, a preto sú aj najčastejšie sa objavujúcou typológiou sociálnych zariadení. Napriek tomu, že aj tieto zariadenia majú dlhé čakacie listiny, oveľa naliehavejším problémom je absencia zariadenia pre seniorov. Táto typológia je jedinou celoročnou pobytovou sociálnou službou pre klientov nad 64 rokov. Práve absencia takéhoto zariadenia núti starších občanov, ktorí sa o seba nevedia postarať, hľadať podobné zariadenie ďaleko za hranicami mesta a často krát komplikuje aj možnosť návštevy príbuzných.

Program

Nasledujúca tabuľka ukazuje jednotlivé typy sociálnych zariadení a služby, ktoré poskytujú podľa zákona. Táto tabuľka je vôdzkou k vytvoreniu flexibilnej architektonickej typológie, ktorá sa dokáže transformovať na jednotlivé typy sociálnych zariadení podľa požiadaviek obyvateľstva.

poskytuje

1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej FO
2. soc. poradenstvo
3. soc. rehabilitácia
4. ubytovanie
5. stravovanie
6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva
7. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
8. osobné vybavenie

utvárajú podmienky na

1. prípravu stravy
2. upratovanie
3. pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva
4. úschovu cenných vecí
5. vzdelávanie

zabezpečuje

1. záujmová činnosť
2. rozvoj pracovných zručností
3. ošetrovateľská starostlivosť

ZPB	RS	ZOS	ZpS	DSS	ŠZ	DS
	max. 3 mes/ ambul. nie					
	max. 3 mes/ ambul. nie					
	max. 3 mes/ ambul. nie					

				ak sú deti	ak sú deti	

		alebo § 22	alebo § 22	alebo § 22	alebo § 22	

ZPB - zariadenie podporovaného bývania
 RS - rehabilitačné stredisko
 ZOS - zariadenie opatrovateľskej služby
 ZpS - zariadenie pre seniorov

DSS - domov sociálnych služieb
 ŠZ - špecializované zariadenie
 DS - denný stacionár

Požiadavky

zariadenie podporovaného bývania	16 - 64 odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby	celoročne pobytovo bytový dom 6 klientov / byt 12 klientov / viac bytov
rehabilitačné stredisko	(bez vekového obmedzenia) odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby slabozraká, nepočujúca, nedoslýchavosť	ambulantne / pobytovo (maximálne 3 mesiace)
zariadenie opatrovateľskej služby	18 + odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby	určitý čas
zariadenie pre seniorov	64 + odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby IV+ (stupeň odkázanosti) iné vážne dôvody	celoročne pobytovo max. 40 klientov / budova
domov sociálnych služieb	- 64 odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby V+ (stupeň odkázanosti) III+ (stupeň odkázanosti) prakticky nevidiaca	ambulantne / týždenne pobytovo max. 40 klientov / budova
špecializované zariadenie	(bez vekového obmedzenia) odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby V+ (stupeň odkázanosti) zdravotné postihnutie	celoročne pobytovo max. 40 klientov / budova
denný stacionár	(bez vekového obmedzenia) odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby III+ (stupeň odkázanosti)	určitý čas počas dňa

Flexibilita

Súčasťou návrhu je aj adaptácia na požiadavky obyvateľstva. Napriek tomu, že obyvateľstvo jednoznačne starne a dopyt po zariadení pre seniorov sa zvyšuje, požiadavky obyvateľstva sa môžu zmeniť. Práve preto je flexibilita jedným z hlavných nástrojov skrátenia čakacích listín.

zariadenie pre seniorov

Najakútnejšie chýbajúca typológia v súčasnosti ponúka možnosť nepretržitej starostlivosti o občanov nad 64 rokov.

zariadenie podporovaného bývania

Hlavnou alternatívou zariadenia pre seniorov je možnosť ubytovania a starostlivosti o osoby mladšie ako 64 rokov. Táto možnosť počíta so spolubývaním a vzájomnou pomocou klientov. Menšia náročnosť na personál zvyhodňuje túto typológiu v období dlhodobého nedostatku pracovnej sily. Hlavným obmedzením je maximálny počet klientov na jednu budovu, a to 12.

nájomné bývanie

Aj keď nájomné bývanie nepatrí medzi sociálne zariadenia, možnosť transformácie na túto typológiu prináša nemalé benefity. Prvou výhodou je začlenenie zdravých a samostatných občanov medzi klientov odkázaných na pomoc. Táto skutočnosť zvyšuje pocit začlenenia do spoločnosti vytváraním nových vzťahov. Ďalšou výhodou je zmena funkcií bez nutnosti meniť vlastníka, to znamená, že mesto môže prevádzkovať sociálne zariadenie, alebo profitovať z nájomného bývania.

Interview

Mgr. Jana Hapčová

zástupkyňa riaditeľa / Domov sociálnych služieb Liptovský Hrádok

riaditeľka / Zariadenie pre seniorov, Domov sociálnych služieb, krízové stredisko a útulok Liptovský Mikuláš

riaditeľka / Zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb Liptovský Mikuláš

klienti

V súčasnosti sú zariadenia pre seniorov podobného typu obsadené ťažko zdravotne postihnutými klientmi vo viac ako 50% kapacity. Za ťažké zdravotné postihnutie sa považujú najmä odkázanosť na lôžko, alebo psychiatrické diagnózy, ktoré znemožňujú samostatnosť.

personál

Zariadenia sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou fungujú v nepretržitej trojzmennej prevádzke. Počet zamestnancov v zariadení pre seniorov sa odvíja od počtu prijímateľov sociálnej služby podľa zákona nasledovne:

maximálny počet klientov na 1 zamestnanca - 2,0

percentuálny podiel odborných zamestnancov - min. 52%

Za odborných zamestnancov sa považujú všetci zamestnanci okrem zamestnancov upratovacej prevádzky, zamestnancov stravovacej prevádzky, zamestnancov pracovne a údržbára. Nasledujúci zoznam uvádza približné zloženie zamestnancov v zariadení pre 75 klientov, odvodené z personálneho stavu niektorých zariadení sociálnych služieb na Liptove. (počet pracovníkov celkom / počet pracovníkov na zmenu).

administratíva		stravovacia prevádzka	
riaditeľ	(1/1)	vedúca stravovacej prevádzky	(1/1)
ekonóm	(1/1)	diétna sestra	(1/1)
soc. pracovník	(2/2)	kuchár	(2/1)
		pomocný kuchár	(3/2)
zdravotnícke oddelenie		ostatní	
hlavná sestra	(1/1)	upratovačky	(4/4)
sestra	(9/3)	vodič - údržbár	(1/1)
opatrovatelka / sanitárka /		pracovník pracovne	(1/1)
zdravotnícky asistent	(15/5)		
rehabilitačná sestra	(1/1)		
	(30/15)		(14/12)

izba klienta

Z hľadiska súkromia a zamedzenia vzájomného ohrozenia sú najvhodnejšou alternatívou jednolôžkové izby. Lôžko by malo byť polohovacie klientom, prístupné z oboch strán a vybavené protipožiarnou podložkou. V rámci udržania pocitu domáceho prostredia je vhodné umožniť klientom zariadiť si izbu vlastným nábytkom. Dôležité je, aby nábytok neprekážal a bol jednoducho udržiavateľný. Nemenej dôležitá je aj možnosť návštev, ktorá je podľa minimálnych požiadaviek na veľkosť izieb (10m²) takmer nemožná. Hlavnými atribútmi sú bezpečnosť a bezbariérovosť (lahká dostupnosť personálu, jednoduchá manipulácia s klientom, bezprahové riešenia, uzamykateľné okná a pod). Nevyhnutnou súčasťou je komunikačný a signalizačný systém. Nemenej dôležité je pokojné prostredie a výhľad do prírody.

ostatné priestory

pre klientov

kaplnka
spoločenská miestnosť / dielňa
sedenie vo foyer
jedáleň

sklad (*sezónne veci*)
pracovňa, sušiareň, žehliareň
kúpeľňa s vaňou (*s asistenciou*)
trezor (*soc. pracovník*)

pre personál

kancelárie
šatne (*zdravotníci, kuchyňa, ostatní*)
denná miestnosť sestier
miestnosť pre upratovačky
umývanie podlahových mís

ošetrovateľská starostlivosť

ambulancia (*dochádzajúci lekár/pracovník hlavnej sestry*)
sklad liekov pre pacientov
telocvičňa (*rebriny, drobné loptičky, hry pre klientov s alzheimerovou chorobou, pomôcky na ergoterapiu, žienky...*)

stupeň ochrany

Pracovníci sú zmluvne zodpovední nielen za ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť o klienta, ale aj za jeho bezpečnosť. Usporiadanie zariadenia by preto malo kontrolu nad klientmi uľahčovať a tým poskytovať viac času na ich komplexnú starostlivosť. Jedným z hlavných protipólov ochrany je možnosť slobodného pohybu klientov, a preto treba dbať na nasledujúce kolízie:

zamedzenie prístupu ku klientom na prístrojoch (*umelá pľúcna ventilácia, aktívny antidekubitný matrac, ...*)

zamedzenie prístupu k cudzím liekom (*uschovanie a zabezpečenie liekov na jednom mieste*)

polohovacie lôžka s možnosťou zábran (*zamedzenie pádu klienta*)

fixačné pomôcky na invalidný vozík (*zamedzenie úrazu slabých klientov*)

možnosť pohybu v exteriéri- terasa, záhrada (*bezpečnostné opatrenia*)

zabezpečenie ochrany proti poveternostným podmienkam

Zabezpečenie ochrany pri požiari (*protipožiarne podložky na každé lôžko*)

liečba

rehabilitácia

Vo väčšine prípadov možno poskytovať len základnú rehabilitáciu (*parafín, motorické cvičenia*). Ďalšie formy rehabilitácie sa môžu podávať len na predpis a väčšinou majú veľa kontraindikácií. Z tohto dôvodu sa v danom type zariadenia neoplatí zriaďovať rehabilitačné stredisko a výhodnejšie je na iné formy rehabilitácie dochádzať.

aktivizácia

Socializácia udržuje klientov v dobrej duševnej, a tým aj fyzickej kondícii, a preto je dôležité usporadúvať aktivity v spoločných priestoroch (*pripravujú soc. pracovníci*). Vhodné je spájať klientov poberajúcich rôzne sociálne služby, najmä spojenie s denným stacionárom. Aktivity vyžadujúce fyzickú kondíciu (*napr. komunitná záhrada*) je vhodné vykonávať jednoduchšou formou (*pestovanie v kvetináčoch na izbe*).

denný program

ranná toaleta

stravovanie

5 jedál denne (*príp. 6*) - väčšina pacientov má predpísané diéty na izbe (*klienti na lôžku*) / v jedálni

kúpanie

plán kúpania a sprchovania väčšinou s asistenciou / možné aj samostatne (*ak je klient schopný*)

dávkovanie liekov

podľa predpisu lekára

rehabilitácia / liečba

cvičenia (*na lôžku / v telocvični*) sprievod podľa potreby (*rehabilitačné stredisko, zdravotnícke zariadenie*)

upratovanie

v súlade s denným programom pacientov

večerná toaleta

Technické požiadavky

všeobecné požiadavky

svetlá výška minimálna - 2,4m, optimálna - 2,6m
plocha izby minimálna - 10 m²

Do plochy izieb ubytovacích zariadení sa nezapočítava plocha okenných a dverových ústupkov a plocha zabratá vstavaným nábytkom.

Ubytovacie zariadenia sociálnych služieb, sa stavebnotechnicky zabezpečujú tak, aby umožňovali užívanie osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v každom priestore určenom pre prijímateľov sociálnej služby.

spoločné priestory

spoločenská miestnosť - 1m² na klienta
kuchynka (*varič, chladnička, drez na umývanie riadu, skrinka*) - podľa stupňa samostatnosti klientov

izba

základné vybavenie izby

na 1 lôžko pripadá

lôžko	nočný stolík
stôl	matrac
stolička	poduška a obliečka
dvojdielna skriňa	prikrývka a obliečka
nástenný vešiak	plachta
nádoba na odpadky	
umývadlo (<i>neplatí pre ubytovacie bunky</i>)	

osobná hygiena

umývadlo	max. 6 klientov
sprcha	max. 6 klientov
záchodová misa	max. 6 klientov (ženy)
záchodová misa	max. 6 klientov (muži)

doplňkové priestory

práčovňa (*funkčne a stavebne oddelená na čistú a nečistú časť*)
oddelený priestor na sušenie a žehlenie s možnosťou vetrania

uzavretý a odvetraný priestor na uloženie potrieb na upratovanie vybavený výlevkou a skrinkou

sklad inventára
oddelené skladovanie čistej a použitej bielizne s možnosťou vetrania
predmety občasnej potreby (*kufre, sezónne odevy, vozíky*)

čistiaca miestnosť na dekontamináciu zdravotníckych pomôcok s možnosťou vetrania

spoločenské miestnosti sú vybavené umývadlom

denný stacionár oddychová miestnosť
priestor na odloženie vrchného odevu a na prezúvanie

Program

administratívna časť

kancelárie

riaditeľ
ekonóm
sociálni pracovníci

zdravotnícka časť

ordinácie

zázemie pre personál

dispečing
šatne pre zamestnancov + WC (24)

pacienti

ubytovacia jednotka

kúpeľňa (*s asistenciou*)
izba

kúpeľňa s vaňou (*s asistenciou*)

spoločenské aktivity

spoločenská miestnosť
kaplnka
dvor

stravovacia prevádzka

kancelária

vedúca stravovacej prevádzky
diétna sestra

kuchyňa

skladová časť
varná časť
výdaj

zázemie pre zamestnancov

denná miestnosť
šatne + WC

ostatné

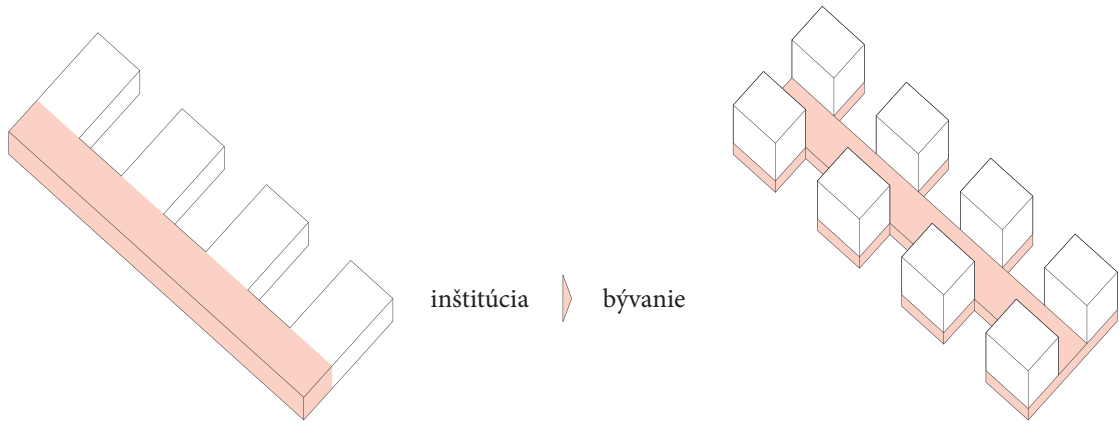
zázemie pre zamestnancov

upratovačky
prevádzkar pracovne
vodič - údržbár

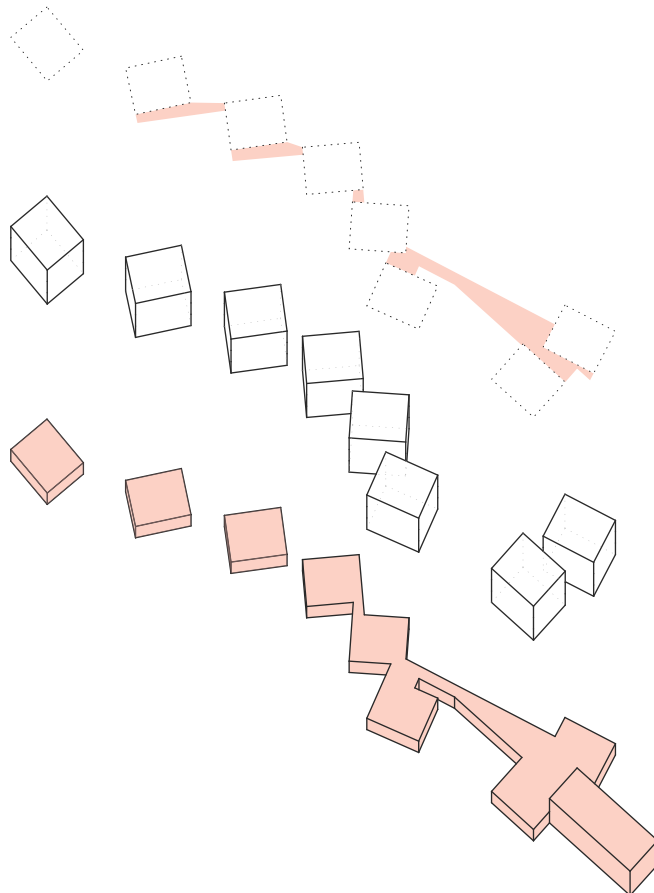
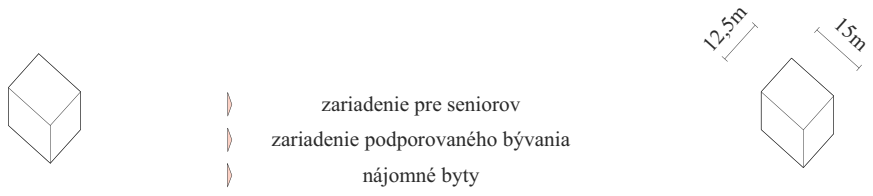
pracovňa

technická miestnosť

upratovanie
dekontaminácia zdrav. pomôcok
technologické zázemie

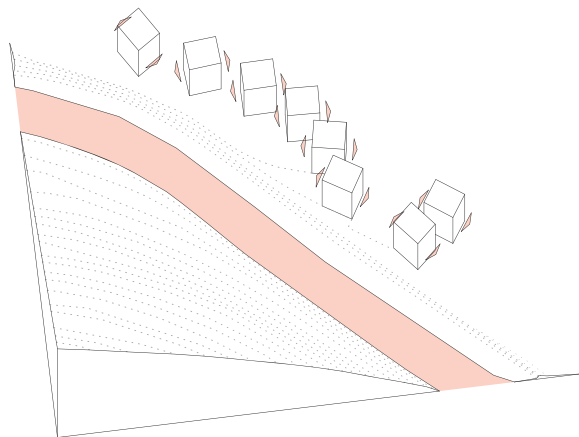
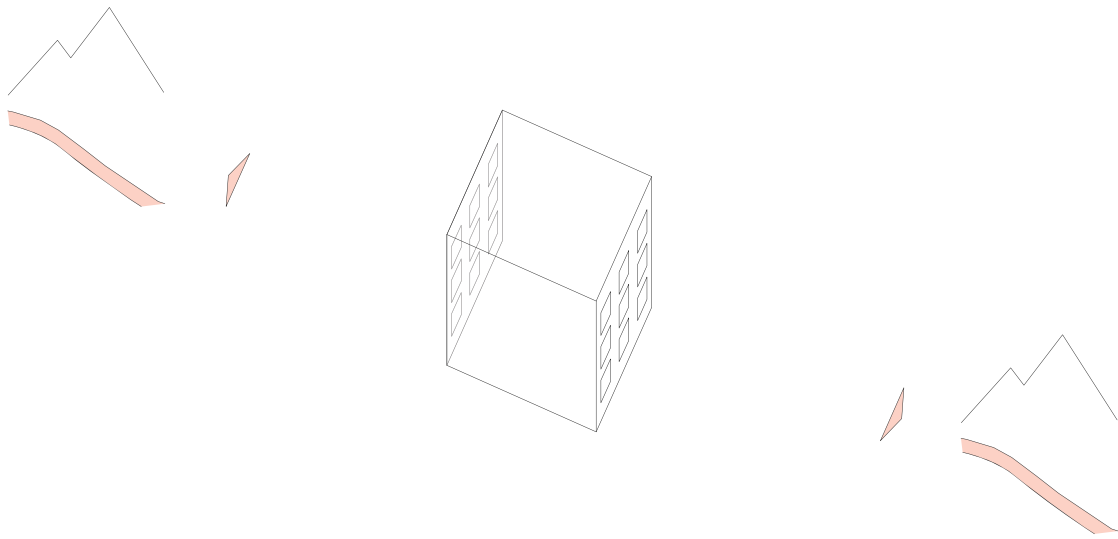
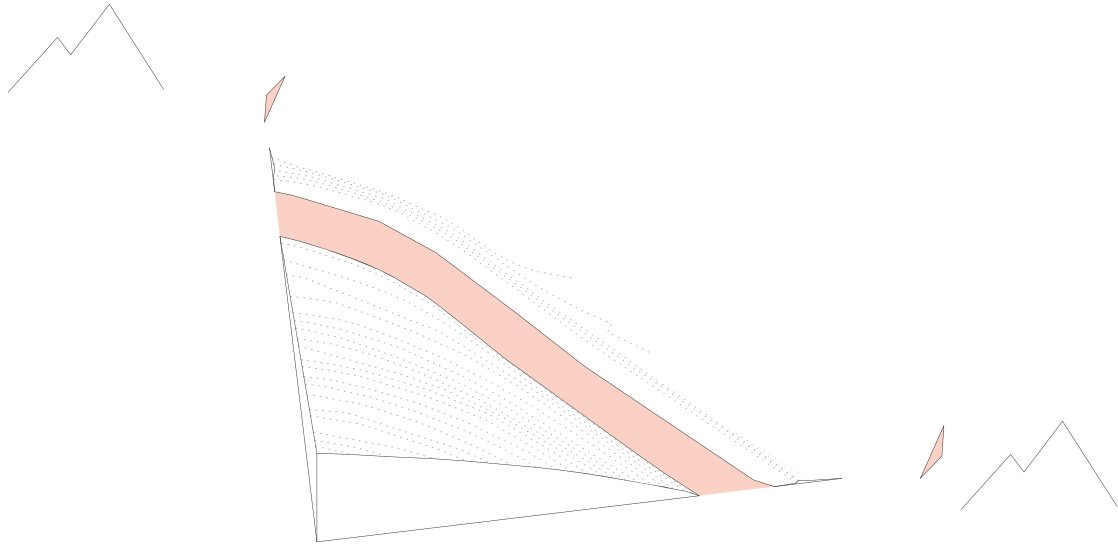

variabilita

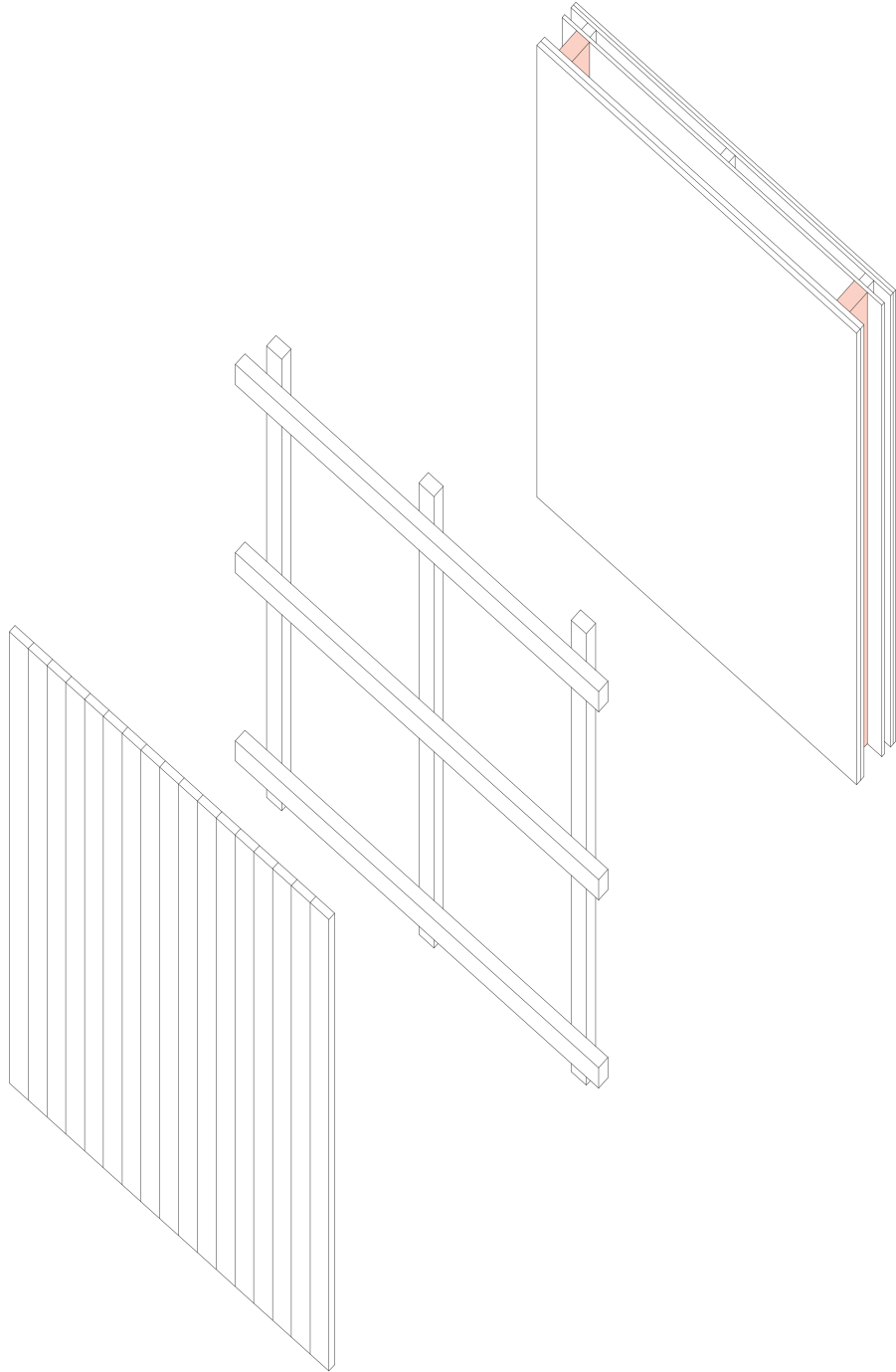
typológia

Zariadenia sociálnych služieb často evokujú inštitúciu. Ich rozdelenie na jednotlivé krídla s izbami pozdĺž dlhých chodieb pripomínajú skôr nemocničné prostredie ako domov. Návrh otáča túto typológiu na ruby a namiesto dlhého nízkeho objektu vytvára niekoľko vysokých bodových stavieb. Tento prístup nielen evokuje typológiu bývania, ale aj umožňuje variabilitu. Pridávanie a odoberanie jednotlivých objektov do skupín umožňuje zvyšovanie a znižovanie kapacít jednotlivých typov sociálnych zariadení podľa požiadaviek doby.

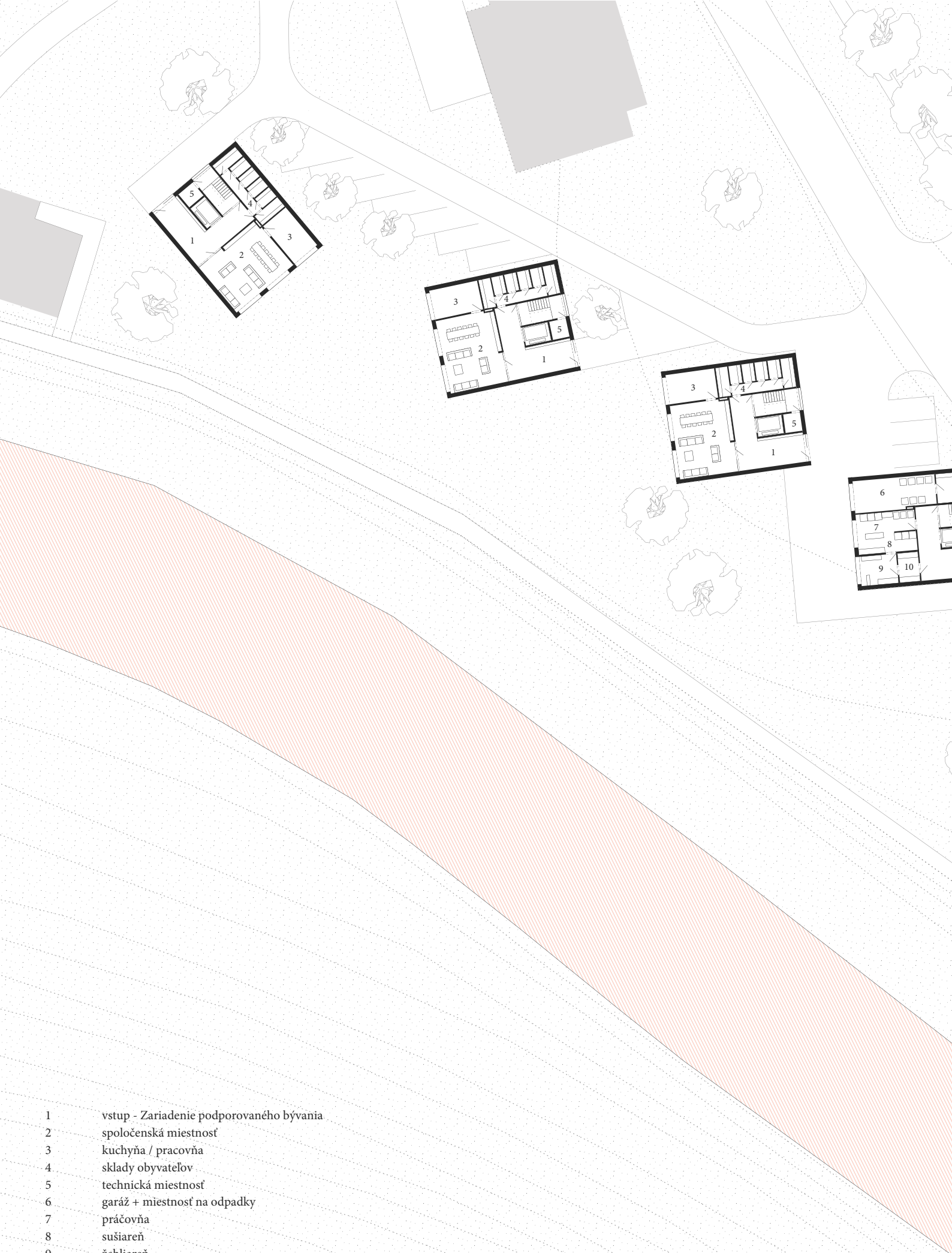
miesto

Najsilnejším faktorom návrhu sú výhľady. Pohľad do prírody priamo z izby ocení každý klient. Špecifikom tohto miesta je však fakt, že z južnej strany bráni vo výhlade vysoký kopec, a preto najvýhodnejšou orientáciou je východo-západná. Keďže jednotlivé domy majú okná len na dvoch fasádach, umožňuje to ich relatívne tesné rozloženie, vďaka ktorému je zástavba relatívne hustá. Hustota umožňuje jednoduché napájanie jednotlivých domov, a teda prispieva k variabilite návrhu.

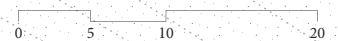

materialita

Drevo je hlavným materiálom návrhu a to hneď z niekoľkých dôvodov. Prvým dôvodom je fakt, že Liptovský Hrádok má tradíciu v lesníctve a drevospracovateľskom priemysle. V blízkosti stavebného pozemku sa nachádza veľký medzinárodný drevospracovateľský závod, ktorý rozváža stavebný materiál po celej Európe. Druhým dôvodom je fakt, že mesto sa nachádza v nadmorskej výške 600 m n.m., a preto sú stavebné podmienky po veľkú časť roka nevyspytateľné. Drevostavba vyžaduje minimum mokrých procesov, čo znižuje rizikovosť vzniku porúch počas stavby. V neposlednom rade treba spomenúť, že práve suché procesy sú vhodnejšie pre variabilné návrhy. Keďže projekt predpokladá zmenu požiadaviek a odpovedá na ňu rôznymi možnosťami prestáv a dostáv, práve drevostavba sa zdá byť vhodným riešením.

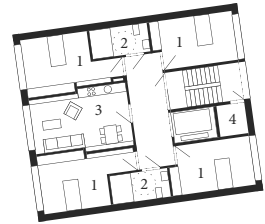
- 1 vstup - Zariadenie podporovaného bývania
- 2 spoločenská miestnosť
- 3 kuchyňa / pracovňa
- 4 sklady obyvateľov
- 5 technická miestnosť
- 6 garáž + miestnosť na odpadky
- 7 pracovňa
- 8 sušiareň
- 9 žehliareň
- 10 sklad čistej bielizne

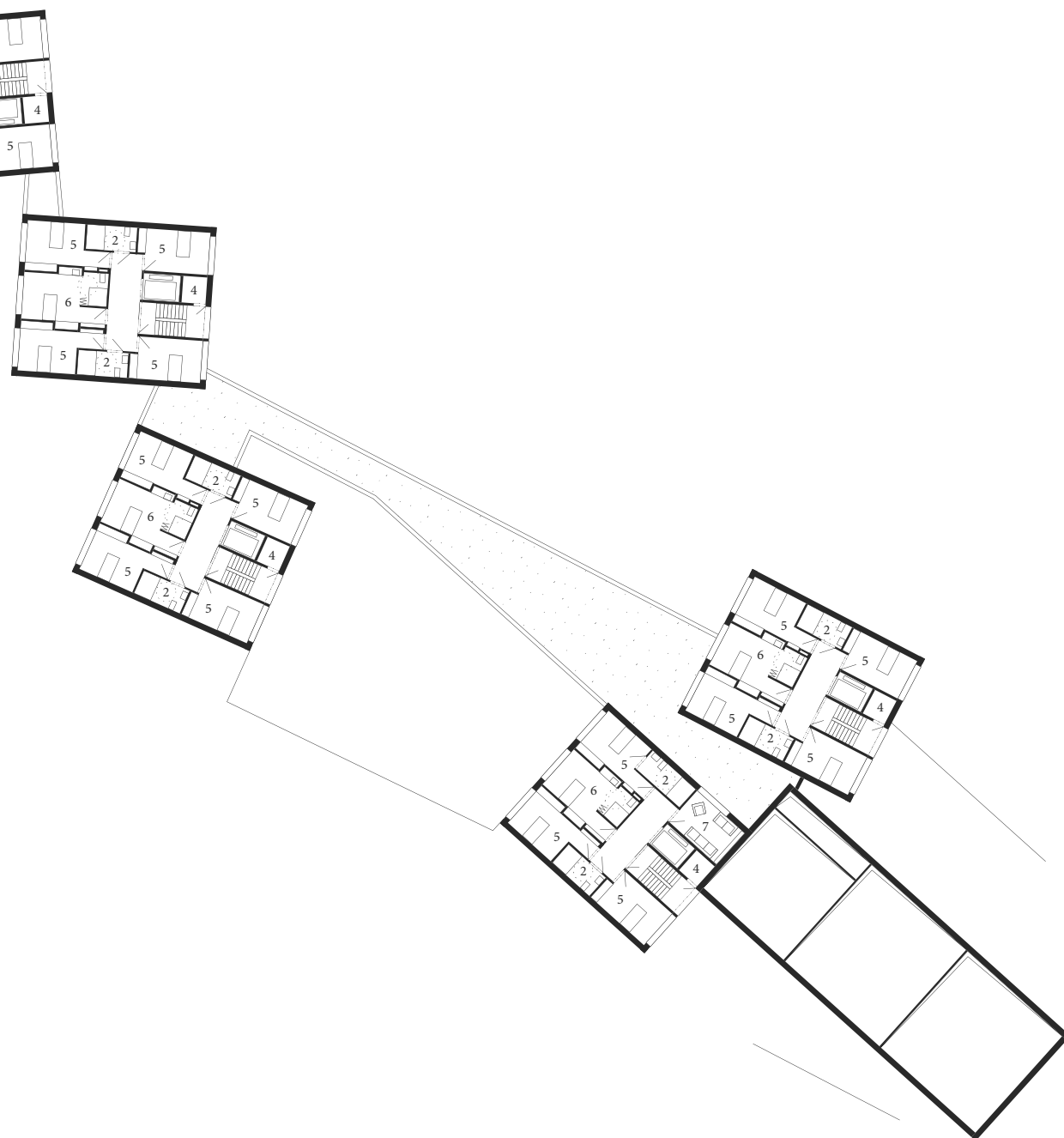
- 11 údržbár - vodič
- 12 vstup - zamestnanci
- 13 šatne zamestnancov - muži
- 14 šatne zamestnancov - ženy
- 15 sklad čistiacich prostriedkov
- 16 ordinácia
- 17 miestnosť pre sestru
- 18 čakareň
- 19 sklad liekov
- 20 sklad
- 21 denná miestnosť zamestnancov - dispečing
- 22 kaderníctvo / holičstvo / manikúra
- 23 kúpeľňa s vaňou
- 24 relaxačná miestnosť
- 25 recepcia + šatňa
- 26 hlavný vstup
- 27 toalety - ženy
- 28 toalety - muži
- 29 telocvičňa
- 30 kancelária riaditeľa
- 31 zasadacia miestnosť
- 32 kancelária sociálnych pracovníkov
- 33 spoločenská miestnosť / kaplnka
- 34 jedáleň
- 35 kuchyňa
- 36 suchý sklad
- 37 kancelária vedenia
- 38 denná miestnosť
- 39 šatňa pre zamestnancov stravovacej prevádzky
- 40 vstup pre zamestnancov stravovacej prevádzky
- 41 sklady odpadu a obalov

pôdorys prízemnia

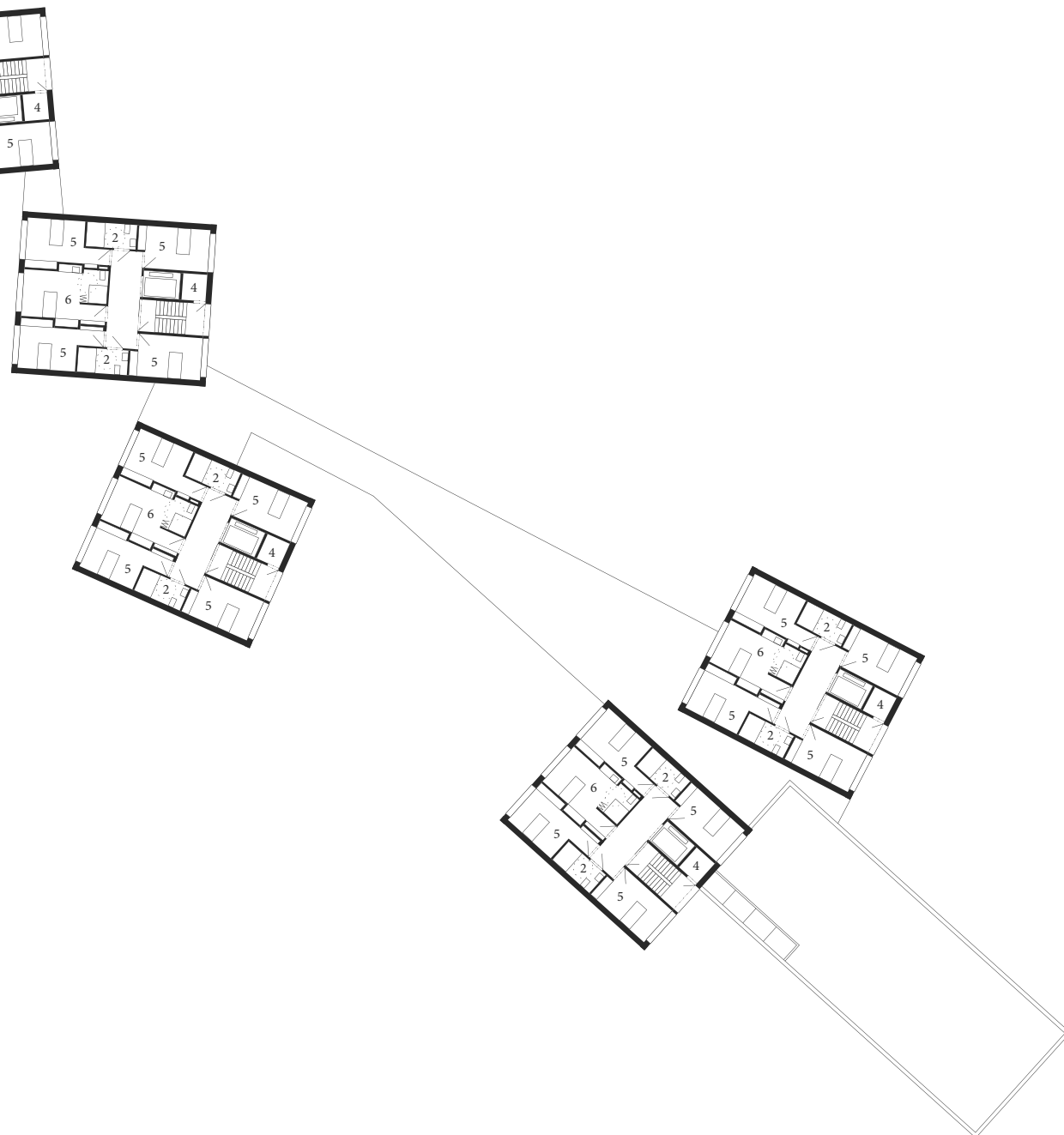
- 1 izba - Zariadenie podporovaného bývania
- 2 zdieľaná kúpeľňa
- 3 zdieľaná obývacia miestnosť + kuchyňa
- 4 technická miestnosť s výlevkou
- 5 izba - Zariadenie pre seniorov
- 6 izba s kúpeľňou - Zariadenie pre seniorov

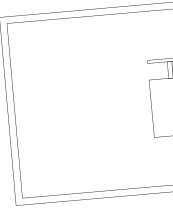
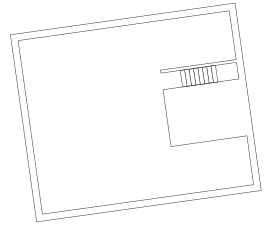
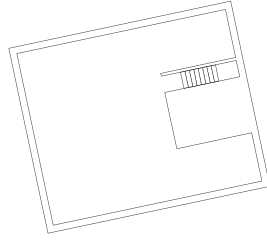
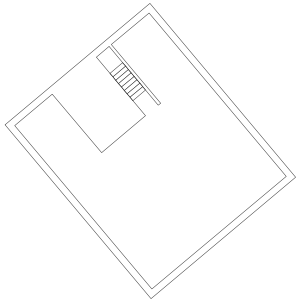
pôdorys 1. poschodia

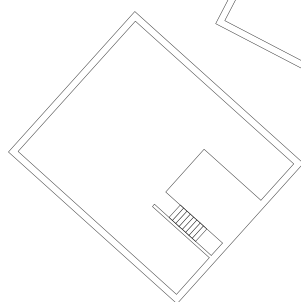
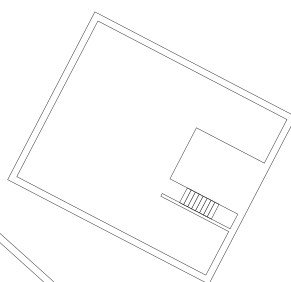
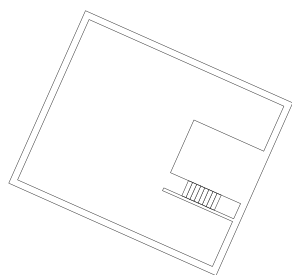
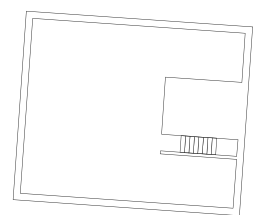

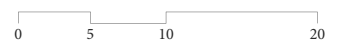
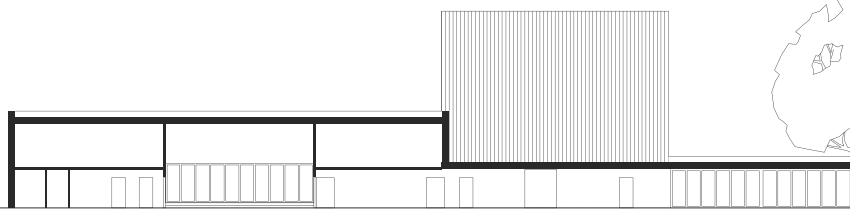
- 1 izba - Zariadenie podporovaného bývania
- 2 zdieľaná kúpeľňa
- 3 zdieľaná obývací miestnosť + kuchyňa
- 4 technická miestnosť s výlevkou
- 5 izba - Zariadenie pre seniorov
- 6 izba s kúpeľňou - Zariadenie pre seniorov

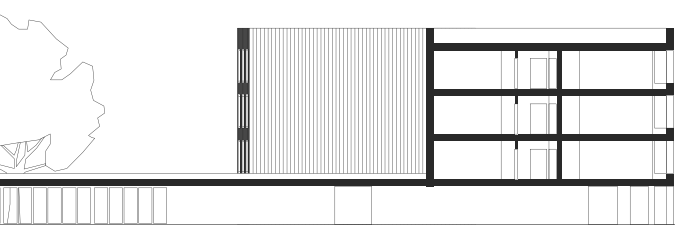

pôdorys 2. a 3. poschodia

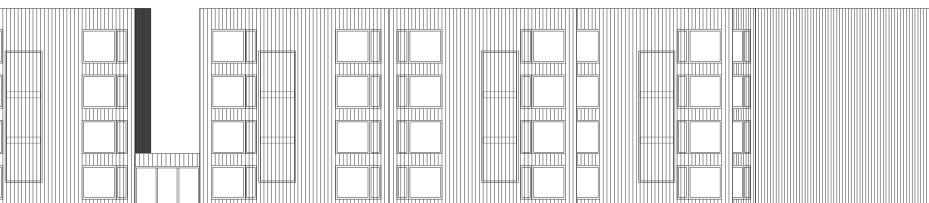

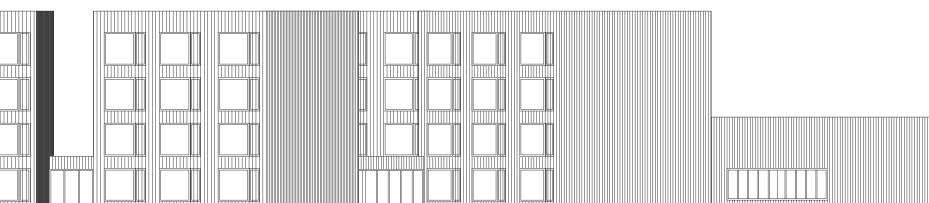

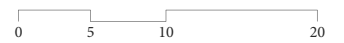
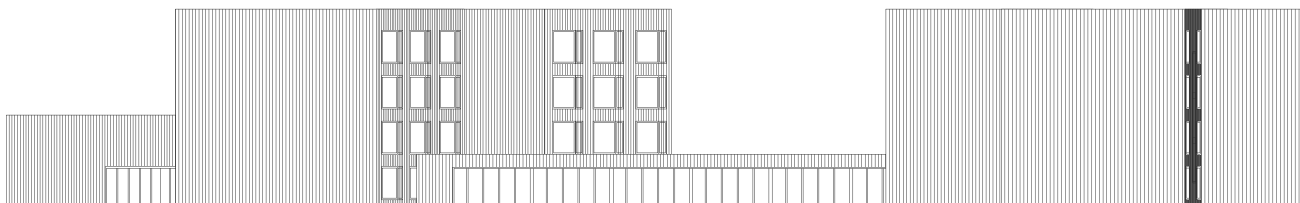
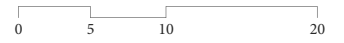
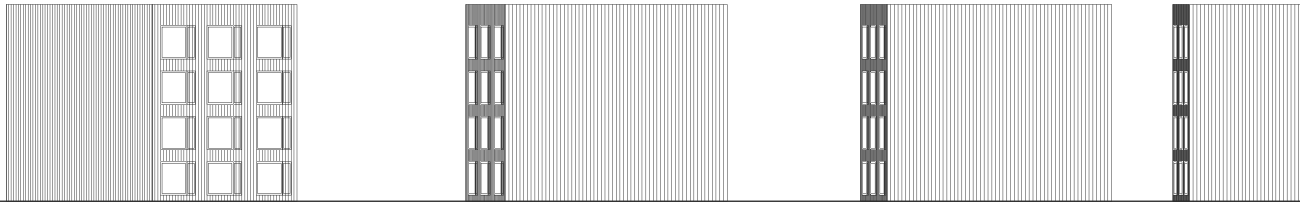
pozdĺžny rez

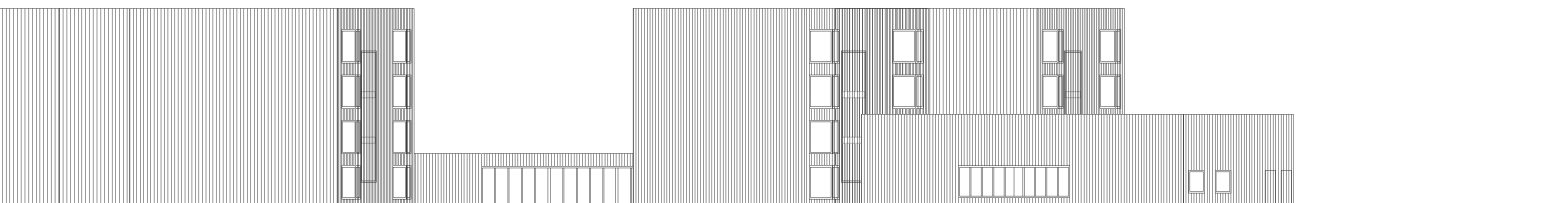

pohľad východný

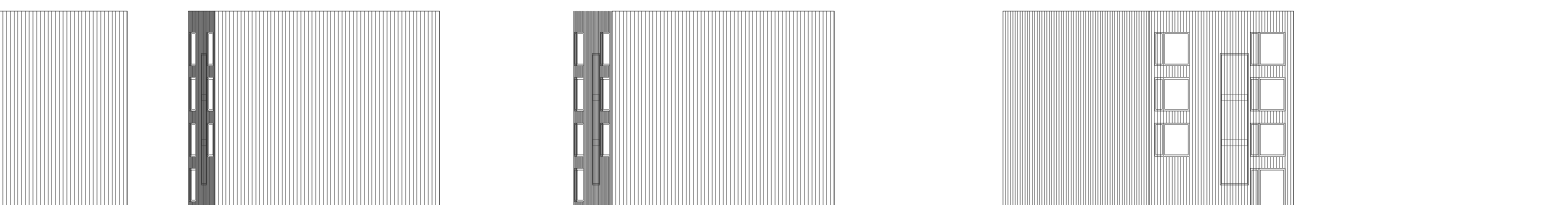

pohľad západný

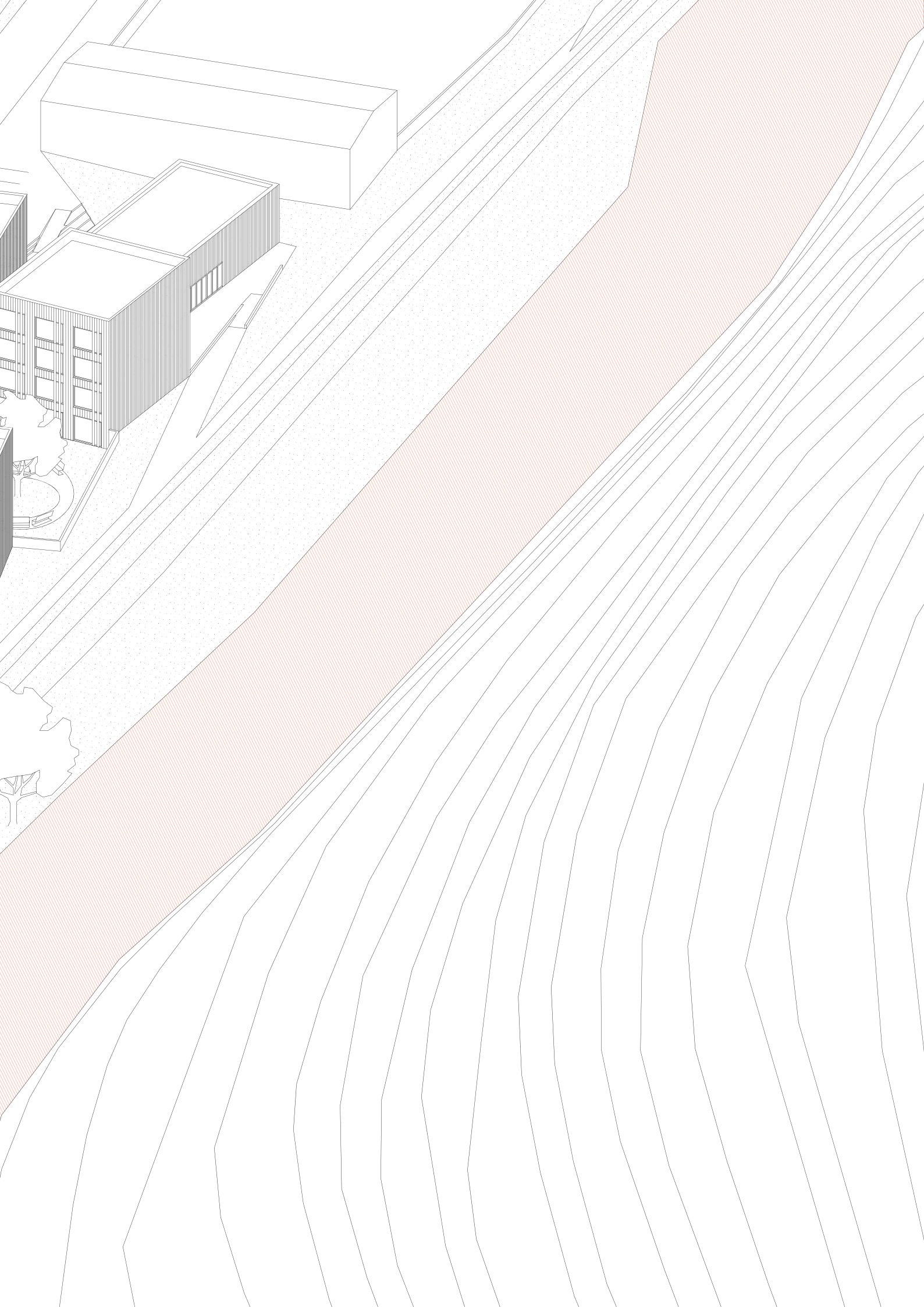

pohľad južný

pohľad severný

varianty

05

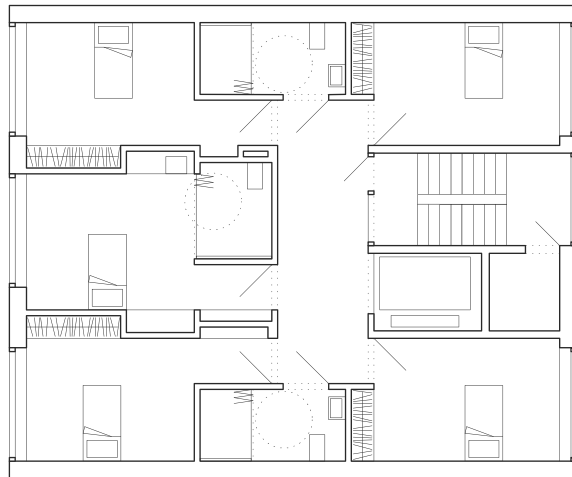
Zariadenie pre seniorov

Prvý variant poskytuje ubytovanie pre 5 klientov na poschodí, resp. 15 klientov v jednom dome. Na poschodí sa nachádzajú 4 izby bunkového typu, vždy po dve izby so spoločnou kúpeľňou a jedna izba so samostatnou kúpeľňou. Bunky sa dajú uzatvoriť na zvýšenie súkromia a zároveň otvoriť na lepšiu manipuláciu s pacientom. Izby sú zariadené polohovateľnými lôžkami a vstavanými skriňami na šatstvo a na odkladanie kabátov. Výber ostatného nábytku záleží na klientovi.

Kúpeľne sú navrhnuté na obsluhu s asistenciou. V celom objekte je bezprahové riešenie, ktoré uľahčuje manipuláciu. Podľa požiadaviek zdravotníckych zariadení sa v každom objekte nachádza lôžkový výťah (*vnútorný rozmer 1400x2400mm*) a rozšírená chodba (*2,4m*) pre možnosť prepravy pacientov na lôžku. Svetlá šírka dverí je 1200mm.

Na medziposchodí sa nachádza technická miestnosť s výlevkou, ktorá slúži na dekontamináciu zdravotníckych pomôcok (podložné misy a pod.) a slúži vždy pre dve poschodia. V prízemí ju nahrádza miestnosť pre upratovačky s čistiacimi prostriedkami. Zvyšný priestor je určený pre strojovňu výťahu.

1.1 izba	17,2 m ²
1.2 izba	16,0 m ²
1.3 kúpeľňa	7,3 m ²
2.1 izba	18,4 m ²
2.2 kúpeľňa	5,2 m ²
3.1 izba	17,2 m ²
3.2 izba	16,0 m ²
3.3 kúpeľňa	7,3 m ²

Zariadenie podporo- vaného bývania

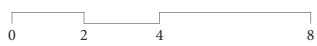
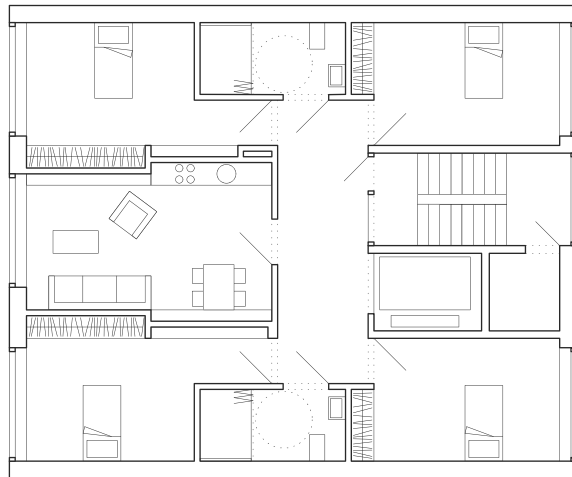
Druhý variant poskytuje ubytovanie pre 4 klientov na poschodí, resp. 12 klientov v jednom dome. Toto rozdelenie zodpovedá legislatívnemu obmedzeniu na maximálne 12 klientov v jednej budove. Každé poschodie predstavuje jeden byt so 4 izbami, 2 kúpeľňami a spoločnou kuchyňou a obývacou izbou. Izby sú zariadené polohovateľnými lôžkami a vstavanými skriňami na šatstvo a na odkladanie kabátov. Výber ostatného nábytku záleží na klientovi.

Kúpeľne sú navrhnuté na obsluhu s asistenciou. V celom objekte je bezprahové riešenie, ktoré uľahčuje manipuláciu. Podľa požiadaviek zdravotníckych zariadení sa v každom objekte nachádza lôžkový výťah (*vnútorný rozmer 1400x2400mm*) a rozšírená chodba (*2,4m*) pre možnosť prepravy pacientov na lôžku. Svetlá šírka dverí je 1200mm.

Na medziposchodí sa nachádzajú technické miestnosti s výlevkou a policou s čistiacimi prostriedkami pre upratovačky. Zvyšný priestor je určený pre strojovňu výťahu.

Na prízemí sa nachádza spoločenská miestnosť s oknami do záhrady a na severnej fasáde sú sklady pre jednotlivé byty. Nachádza sa tu aj stavebne oddelený priestor pre sociálne poradenstvo, prípadne pre väčšie návštevy.

1.1 izba	16,9 m ²
1.2 izba	16,0 m ²
1.3 izba	16,9 m ²
1.4 izba	16,0 m ²
2.1 kuchyňa + obývacia izba	25,3 m ²
3.1 kúpeľňa	7,3 m ²
3.2 kúpeľňa	7,3 m ²

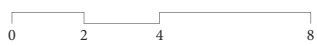
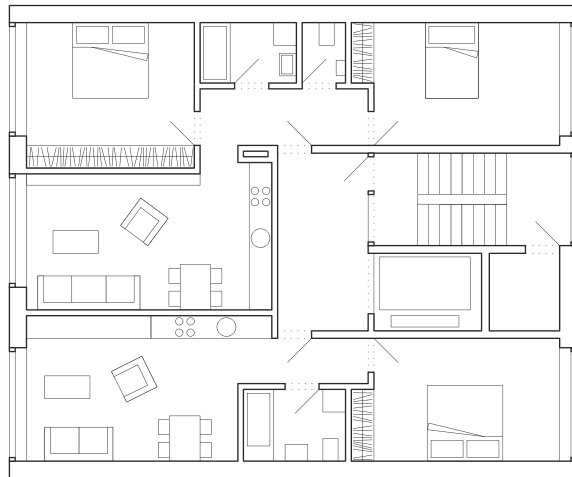

Nájomné byty

Tretí variant poskytuje 2 byty na poschodí (2+kk,3+kk), resp. 6 bytov v jednom dome. Väčší byt disponuje oddelenou toaletou od kúpeľne, zatiaľ čo menší má kúpeľňu spojenú s toaletou.

Pre zachovanie variability sa podľa požiadaviek zdravotníckych zariadení v každom objekte nachádza lôžkový výťah (vnútorný rozmer 1400x2400mm) a rozšírená chodba (2,4m) pre možnosť prepravy pacientov na lôžku. Svetlá šírka dverí je 900 mm.

1.1 izba	16,9 m ²
1.2 izba	17,0 m ²
1.3 obývacia izba + kuchyňa	24,0 m ²
1.4 kúpeľňa	4,1 m ²
1.5 toaleta	1,8 m ²
1.6 chodba	6,7 m ²
	70,5 m ²
2.1 izba	17,1 m ²
2.2 obývacia izba + kuchyňa	23,1 m ²
2.3 kúpeľňa	5,1 m ²
2.4 chodba	2,9 m ²
	48,2 m ²

AIDI Design Singapore council. Empathetic Technology for Ageing [online]. 15/9 2015. Dostupné na internete: <https://issuu.com/aididsg/docs/dsg_elderly_publication_e_book_15se>.

AIDI Design Singapore council. Design for Ageing Gracefully [online]. 23/9 2015. Dostupné na internete: <https://issuu.com/aididsg/docs/exp_dsg_ageing_booklet_e-book_issuu>.

Zákon č. 448/2008 Z. z. - znenie účinné od 1.1.2018 o sociálnych službách. [<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448/znenie-20180101>]

Vyhláška č. 210/2016 Z. z. - znenie účinné od 01.10.2016 o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. [<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2016-210/znenie-20161001#cl1>]

Vyhláška č. 532/2002 Z. z. - znenie účinné od 01.12.2002 ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie [<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-532/znenie-20021201#p1>]

Vyhláška č. 259/2008 Z. z. - znenie účinné od 01.06.2017 o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia [<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-259/znenie-20170601#p1>]

